

Innhold

Innledning Digitalisering og internasjonal politikk: samarbeid, rivalisering og konflikt	9
Kapittel 1 Hvordan styres internett, og hvordan er det blitt slik? ...	11
<i>Håkon Bergsjø og Bjørn Svenungsen</i>	
1.1 Innledning	11
1.2 Viktige milepæler i internetts utvikling	13
1.3 Global styring og forvaltning av internett – fra starten til i dag	15
1.4 Hva førte til ønsket om statlig kontroll?	18
1.5 Hvordan er samkvemmet mellom stater i dag?	20
1.6 Avslutning	22
Litteraturliste	23
Kapittel 2 Digitalisering av det militære: militære cyberkapabiliteter	25
<i>Bjørn Svenungsen</i>	
2.1 Innledning	25
2.2 Militære angrep, ingen krise	26
2.3 Den militære informasjonsrevolusjonen	31
2.4 Cyberkapabiliteter som asymmetrisk fordel?	34
2.5 Konklusjon	39
Litteraturliste	40

Kapittel 3 Strategisk kommunikasjon av cyberkapasiteter	43
<i>Siri Strand</i>	
3.1 Innledning	43
3.2 Kommunikasjon av cyberkapasiteter for styrket forsvarsevne? Egenskaper ved cyberdomenet	44
3.3 Kommunikasjon av defensive og offensive cyberkapasiteter	47
3.4 Mulige implikasjoner av kommunikasjon om cyberkapasiteter	53
3.5 Konklusjon	56
Litteraturliste	57
 Kapittel 4 Politisk påvirkning i det algoritmevridde samfunnet	61
<i>Petter Bae Brandtzæg</i>	
4.1 Innledning	61
4.2 Det algoritmevridde samfunnet	62
4.3 Algoritmer på sosiale medieplattformer	64
4.4 Politisk påvirkning i det algoritmevridde samfunnet	67
4.5 Politisk vridde algoritmer?	70
4.6 Algoritmisk ekstremisme og polarisering	71
4.7 Global påvirkning	74
4.8 Overvåkning, nedkjøling og utestenging	76
4.9 Konklusjon	80
Litteraturliste	80
 Kapittel 5 FN og det digitale rom	85
<i>Niels Nagelhus Schia og Erik Kursetgjerde</i>	
5.1 Innledning	85
5.2 Kort historikk og bakgrunn	86
5.3 De ulike FN-prosessene	87
5.4 Sikkerhetsrådets rolle i håndteringen av det digitale rom	93
5.5 Uenigheter	94
5.6 Fremtidens regulering av det digitale rom	98
Litteraturliste	99

Kapittel 6 Digitalt kappløp – en verdikamp	103
<i>Leonora Onarheim Bergsjø</i>	
6.1 Innledning	103
6.2 Etikk og digital teknologi	104
6.3 Liknende retningslinjer, men ulik etikk	109
6.4 Konklusjon	115
Litteraturliste	116
Kapittel 7 Folkerett i det digitale rom	121
<i>Cecilie Hellestveit</i>	
7.1 Internasjonale regler for det digitale rom	122
7.2 Attribusjon for cyberoperasjoner og motsvar	126
7.3 Krigføring i det digitale rom	129
7.4 Cyber-operasjoner under terskel	135
7.5 Avsluttende observasjoner	139
Litteraturliste	140
Kapittel 8 5G-sikkerhet: Norge mellom stormaktene	147
<i>Karsten Friis og Olav Lysne</i>	
8.1 Innledning	147
8.2 Hva er 5G, og hvorfor er det viktig?	148
8.3 Økende internasjonal politisering	151
8.4 Tillit og teknologileverandører	153
8.5 Kan vi oppdage uønsket funksjonalitet?	153
8.6 Internasjonale prosesser på 5G-sikkerhet	156
8.7 Den norske håndteringen av 5G-sikkerhet	159
8.8 Konklusjon	163
Litteraturliste	165
Kapittel 9 Frihet, sikkerhet og autonomi i skyen	171
<i>Lars Gjesvik</i>	
9.1 En kjapp introduksjon til skyen	172
9.2 En sky tar form	173
9.3 Skytjenester og skyleverandører	174

9.4 Skyen og sikkerhet	176
9.5 Skyen og autonomi	179
9.6 Konklusjon	185
Litteraturliste	185
Kapittel 10 Krig i en verden av fremmed intelligens	191
<i>Erik Reichborn-Kjennerud</i>	
10.1 Introduksjon	191
10.2 Krig og (teknologisk) endring	194
10.3 Mennesket, maskin og spørsmålet om kontroll	197
10.4 Kunstig intelligens	198
10.5 MenneskeMaskin	201
10.6 Menneske, maskin og fremtidige visjoner om krig	202
10.7 Konklusjon	206
Litteraturliste	209
Sluttnoter	213
Stikkord	231